

מכתבים כלליום מכ"ק אדמו"ר שליט"א

(תרגום חופשי)

ב"ה, מוצש"ק

כ"ה אדר, אור ליום ג' שהוכפל בו כי טוב
פ' ויקרא אל משה,
ה'תנשא. ברוקלין, נ"י.

אל בני ובנות ישראל
בכל מקום שהם
ה' עליהם יחיו

שלום וברכה!

בבואנו מימי הפורים – ימים של ניסים שהראה הקב"ה "בימים ההם בזמן הזה", ובהתקרבונו אל חג הפסח – שבו אנו חוגגים את החג של "זמן חרותנו", ומודים לה' על הניסים והנפלאות שהראה בעת יציאת מצרים –

מוצש"ק . . אור ליום ג'. ג' ימים הראשונים בשבוע הם "בחר שבתא" (פסחים קו, סע"א).
כ"ה אדר: בו נברא העולם לדעת ר' יהושע (ר"ה יא, רע"א) שבניסן נברא העולם – תוד"ה לתקופות – ר"ה ח, א (ובנוגע לתקופות כן החלכה – ר"ה יב, א). וראה תוד"ה כמאן מצליגן – ר"ה כז, א. שער הכוונות להאריז"ל ענין ר"ה דרוש א'. פע"ח שער ר"ה פ"ד (בכמה דפוסים – פ"ו). וראה לקו"ש חט"ז שיחה לפי החודש ס"ד (ע' 483 ואילך), ובהערות שם. ד"ה החודש ה'תשל"ט ס"ח (סה"מ מלוקט ח"ג ע' פו). ד"ה אשה כי תוריע ה'תשכ"ה ס"ו (שם ס"ע צד ואילך). ד"ה החודש ה'תשל"ה (שם ח"ד ע' קצג ואילך).

וראה בהערות למכתב מוצש"ק כ"ה אדר ה'תשמ"ב בתחלתו (הגש"פ עם לקוטי טעמים, מנהגים וביאורים – קה"ת תשמ"ו ואילך – ע' תשכב).
אור ליום: ראה מסכת פסחים בתחילתה.

ליום ג' שהוכפל בו כי טוב: פרש"י עה"פ בראשית א, ז, מב"ר פ"ד, ו (ובפרש"י שם – דגם העבר נעשה טוב). ובאור"ח (בראשית לג, א ואילך. ועוד). בסה"מ תרנ"א ס"ע קצג ובמכתב כ"ק אדמו"ר (מהורש"ב) נ"ע (נדפס בסה"מ ה'תש"ט ע' 19 (השני). אגרות-קודש שלו ח"א ע' קלו) – מקשר זה עם מחז"ל (קידושין מ, א) טוב לשמים וטוב לבריות.

פ' ויקרא אל משה: להעיר, אשר (בפשוטן של כתובים) בא "ויקרא אל משה" בהמשך לס"פ פקודי שהי' "בחודש הראשון גו' באחד לחודש" (פקודי מ, יז), ר"ח ניסן. וראה מכתב עש"ק ר"ה ניסן ה'תשמ"ה הערה ד"ה זו (הגש"פ הנ"ל ע' תשמא).

ימי הפורים . . חג הפסח: דגאולת פורים וגאולת פסח שייכות זל"ז, דמיסמך גאולה לגאולה (גאולת פורים לגאולת פסח) – מגילה ו, סע"ב ובפרש"י שם.

בימים ההם בזמן הזה: נוסח ברכת הנסים (והודאת "ועל הנסים") דחנוכה ופורים.
זמן חרותנו: כן נקרא בנוסח התפלה והקידוש דחג הפסח. וראה לקו"ש ח"י"ז ע' 71 ואילך (הגש"פ הנ"ל ס"ע תקו ואילך).

מודים לה' על הניסים והנפלאות . . בעת יציאת מצרים: ובלשון ההגש"פ פיסקא "לפיכך" (מפסחים קטו, ב במשנה): להודות ולהלל כו' למי שעשה לאבותינו ולנו את כל הניסים האלו, הוציאנו מעבדות לחרות כו'.

"ניסים ונפלאות": רמב"ם הל' חמץ ומצה רפ"ז. תפלת "נשמת". וראה מאו"א מערכת אות הנו"ן סי' כ"א (במאו"א שם: כ"ב, והוא ט"ס).

הרי זהו הזמן המתאים להפנות את מלוא תשומת הלב אל הניסים והנפלאות שאירעו בימינו אלה, בימים הסמוכים לפורים שנה זו.

היו אלה ניסים גלויים לא רק לעם ישראל אלא גם לכל העמים, ועד ש"ראו כל אפסי ארץ" – הכל ראו את הניסים שהתרחשו בתקופה זו.

הניסים בימי מרדכי ואסתר, "בימים ההם", הוסתרו, כידוע, בתוך דרכי הטבע. רק לאחר שמקשרים את ראשית מלכותו של אחשוורוש עם "בשנת שלש למלכו", ועם "בשנת שבע למלכותו", ועם "חודש ניסן בשנת שתי־עשרה למלכותו", ועם הסעודות שעשתה אסתר לאחשוורוש ולהמן – כשמחברים את כל האירועים הללו לרצף אחד ולאחר שמגלים בהתבוננות מעמיקה שכל זה הוא המשך של עניין אחד – אזי מכירים בזה את יד ה'.

וזה אחת הסיבות שבכל המגילה (שהיא מכ"ד ספרי הקודש) לא מוזכר (בפירוש) שמו של הקב"ה – משום שגם הנס של פורים התרחש באופן של הסתר פנים, כאחד הפירושים בפסוק "ואנכי הסתר אסתיר פני ביום ההוא" – שהדברים מכוונים לנס של פורים: נס שמלוּבש ומוסתר בתוך הטבע.

לעומת זאת, באירועים שקרו בחודשים האחרונים עד (אמצע) חודש אדר, התרחש נס גדול לטובת בני ישראל ולטובת העולם כולו, נס גלוי לעיני כל העמים.

* * *

על פי התנאים הטבעיים של העולם הי' צפוי, שתהי' זו לא רק הכרות מלחמה וכיוצא בזה, אלא שהמלחמה תגרור לתוכה עמים רבים ותתלהט עד כדי מלחמת עולם ר"ל; אך בפועל, למעלה מדרך הטבע, לא זו בלבד שנמנעה מלחמת עולם, אלא שגם המלחמה שפרצה – שככה.

בשעה שכל הסימנים הצביעו, שיש לצפות למלחמה קשה ולהכין צבא גדול ואדיר,

ראו כל אפסי ארץ: לשון הכתוב – ישעי' נב, י. תהלים צח, ג.
 כידוע: או"ת להח"מ (הוצאת קה"ת) נט, ג (בהוצאת התש"מ ואילך – סימן קפב). תו"א מג"א צג, סע"ג ואילך. שם ק, א. סה"מ תקס"ה ח"א ע' שע ואילך (נוסחא שני). שער האמונה לאדמו"ר האמצעי (כט, ב). ביאורו"ז להצ"צ ח"א ע' שטז ואילך. סה"מ תר"ל ע' סב. ד"ה ברוך שעשה נסים תרס"ד (קה"ת, יו"ד שבט התנש"א) ס"ע 18 ואילך. ובכ"מ.

בשנת שלש למלכו: אסתר א, ג.

בשנת שבע למלכותו: שם ב, טז.

חודש ניסן בשנת שתי־עשרה למלכותו: שם ג, ז.

הסעודות שעשתה אסתר: שם ה, ד ואילך. ז, א ואילך.

בכל המגילה . . . לא מוזכר (בפירוש) שמו של הקב"ה: ראה לקו"ש חכ"א ע' 201, ובהנסמן בהערות שם.

ואנכי הסתר אסתיר פני ביום ההוא: וילך לא, יח. וראה כש"ט (הוצאת קה"ת) הוספות סי' לב. סי' בעש"ט עה"ת ח"ב פ' וילך אות ז.

ואנכי הסתר אסתיר . . . שהדברים מכוונים . . . פורים: ראה חולין קלט, ב: אסתר מן התורה מנין, ואנכי הסתר אסתיר. ובתקו"ז תש"ט (קיד סע"ג): אסתר הכא רמזו (האזינו לב, כ) ויאמר אסתירה פני מהם כו'.

מצוייד בכלי-נשק רבים ודווקא מהמתקדמים ביותר – הרי לאחר כל ההכנות, כפי שנהוג להיערך למלחמה ארוכה שאמורה להתמשך שבועות וחודשים – בא הניצחון בפועל בתוך זמן קצר ביותר!

הניצחון ה' כל כך מופלא, שהוא מנע לא רק שפיכות דמים רבה בין אומות העולם (כפי שחששו תחילה), אלא הוא אף הביא לידי כך, שהאוייב ישרר, ובצורה טובה, חלק משבויי המלחמה ואפילו חלק מאלה שנישבו בעבר.

יש לנו ציווי והוראה בתורתנו: "אל תפתח פה" – להישמר מדיבורים של "מרה שחורה" – ושמכאן ולהבא יהיו רק בשורות טובות, בטוב הנראה והנגלה. –

יתירה מזו: אלה היודעים את המתרחש "מאחורי הקלעים" – המודעים לפרטים חסויים רבים שאינם מגיעים לידי פרסום – משיגים עוד יותר ויותר את פלאי הניסים והנפלאות בזמן הזה, בימים האלה.

* * *

במשך השנה הזאת – עלי' נתנו יהודים את השם והסימן: "הי' תהא שנת נפלאות אראנו", ועוד קודם לכן, בסיומה של השנה שעברה, שצויינה על-ידי יהודים בסימן: "הי' תהא שנת ניסים" – הודגש פעמים רבות הקשר לדברים שחז"ל צפו מראש (בילקוט שמעוני ישעי' רמז תצט), על המלחמות שיתרחשו בחלק ההוא של העולם, שהן מהסימנים המעידים שמתקרבת הגאולה האמיתית על ידי משיח צדקנו.

ולאור ההתרחשויות והניסים שצויינו לעיל, צריכה להתחזק עוד יותר ההכרה, שזהו הזמן של ההכנה הקרובה למילוי ההבטחה "והיתה לה' המלוכה", כאשר כל העמים ישוכנעו ש"יש בעל הבית לבירה זו", והכרה זו תביא אותם "לקרוא כולם בשם ה' לעבדו שכם אחד".

ובפרט, כאמור, כאשר מתקרבים לחודש ניסן – מלשון נס – ויותר מכך, כפי

אל תפתח פה: ברכות יט, א. וש"נ. הובא להלכה ברמ"א יו"ד סע"ו ס"ב. מג"א או"ח סרל"ט סק"ז. וראה גם שו"ע אדה"ז תר"מ הל' שמירת גוף ונפש סי"ב.

הי' תהא: באופן ד"ב הווייתה תהא" – ראה ברכות יג, א. מגילה ט, א. שם יז, ריש ע"ב. בכורות ד, ב. ובכ"מ.

הי' תהא שנת ניסים: ראה בארוכה מכתב וא"ו תשרי ה'תש"נ.

"והיתה לה' המלוכה": עובדי' א, כא.

יש בעל הבית לבירה זו: ראה ב"ר רפל"ט.

לקרא כולם בשם ה' לעבדו שכם אחד: צפני' ג, ט. וראה רמב"ם הל' מלכים ספ"א.

חודש ניסן . . . נס: ראה מדרש לקח טוב עה"פ (בא יב, ב) החודש הזה לכם: ניסן שבו נעשו ניסים לישראל. וראה ברכות נו, א: אקריין הללא מצראה (הלל שאנו קורין בפסח, רש"י) בחלמא, א"ל ניסא מתרחשי לך. ובפרש"י שם: שע"י ניסים נקרא ניסן כו', – ואף ששמות החדשים עלו בידם מבבל (ירושלמי ר"ה פ"א ה"ב. ב"ר פמ"ח, ט) הרי נזכרו ניסן וכו' במג"א (ראה לעיל הערה ד"ה חודש ניסן). כפי שחז"ל מציינים . . . (בשתי נוניים) . . . "נסי ניסים": ראה ברכות נו, רע"א: הרואה כו' חנינא חנינא יוחנן נסי ניסים נעשו לו, ובפרש"י שם: חנינא, נוניין הרבה נסים רבים. ובפרט "ניסן" דשמו גופא מורה על נסים, וכמ"ש בחדא"ג מהרש"א שם בנוגע לשמות הנ"ל שבגמרא "דהשם גופי" מורה על התנות והטובה, והנונין מראין שיהי' בנס".

שחז"ל מציינים, ש"ניסין" (בשני נוני"ם) מצביע על "ניסי ניסים" (ו"נס בתוך נס") – הרי ודאי שהקב"ה יראה ניסים גדולים עוד יותר.

ובמיוחד כאשר יהודים משתדלים, שגם התנהגותם היום-יומית בענייני יהדות: תורה ומצוות – תהיה באופן של "נס" – מרוממת יותר ויותר; שכל אחד ואחת שיחיו מתעלים ומתרוממים למעלה מהרגליהם עד עתה בלימוד התורה ובהידור בקיום המצוות, ועד לאופן של "ניסי ניסים" (לשון רבים) – התעלות למעלה ולמעלה ועוד יותר למעלה.

כפי שניתנה בזה ההוראה מיד בתחילת ה"סדרה" (מלשון סדר) של השבוע: "אדם כי יקריב מכם קרבן לה'", על-פי ביאורו ותורתו של אדמו"ר הזקן: "מכס קרבן לה'" – הקרבן צריך לבוא "מכס", מעצמכם – כלומר, שיהודי נדרש לצאת מהרגליו וממגבלותיו ולהתמסר לגמרי לקב"ה.

וההתנהגות ה"ניסית" של כל יהודי, התנהגות באופן של "נפלאות אראנו" – שהדבר נראה ונגלה לעיני כל – תזרו ותחיש עוד יותר את מילוי היעוד: "כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות", הקב"ה יקיים את הבטחתו: "מצאתי דוד עבדי בשמן קדשי משחתיו", ותיכף ומיד ממש, בגאולה האמיתית והשלימה, על-ידי משיח צדקנו.

בכבוד ובברכה להצלחה
ובברכת חג הפסח כשר ושמן

/מנחם שניאורסאהן/

נס בתוך נס: לשון חז"ל – שבת צו, א. ושי"נ. פרשי" עה"פ וארא ט, כד (משמור" עה"פ – פי"ב, ד).

התנהגותם היום-יומית . . . באופן של "נס": ראה בארוכה מכתב וא"ו תשרי ה'תשנ"ג.
נס – מרוממת: ראה רש"י עה"פ יתרו כ, יז. וראה סידור (עם דא"ח) מד, סע"ב. פירוש המילות לאדהאמ"צ פקל"ט. אזה"ת בשלח ע' תרסה. שה"ש כרך א' ע' כט. רד"ה ברוך שעשה נסים תרס"ד הנ"ל. סה"מ תרע"ח ע' פט. תרפ"ט ס"ע 203 ואילך. תרח"ץ ע' קסט. ובכ"מ.
בתחילת ה"סדרה": וראה לעיל הערה ד"ה פ' ויקרא אל משה.
ביאורו ותורתו של אדמו"ר הזקן: קונטרס לימוד החסידות פי"ב (נדפס גם באגרות-קודש אדמו"ר מהור"י"צ ח"ג ע' שנד). סה"מ קונטרסים ח"ב תנ, א. "היום יום" י"ב אדר שני. ובכ"מ. וראה גם לקו"ת פרשתנו ד"ה אדם כי יקריב.

כימי צאתך . . . אראנו נפלאות: מיכה ז, טו.
מצאתי דוד עבדי בשמן קדשי משחתיו: תהלים פט, כא. וקאי על משיח צדקנו שבא בהיסח הדעת, כמו מציאה – סנהדרין צו, א. ב"ר פכ"ט, ג.
בגאולה האמיתית והשלימה: שאין אחרי' גלות (תוד"ה ה"ג ונאמר – פסחים קטז, ב (ממכילתא עה"פ בשלח טו, א). ילי"ש עה"פ (ישעי' ס, א) קומי אורי כי בא אורך – רמז תצט).
חג הפסח כשר ושמן: ראה לקוטי לוי"צ אגרות-קודש ע' קצז. וראה מכתב י"א ניסן ה'תשמ"ו בסופו הערה ד"ה ושמן (הגש"פ הנ"ל ע' התצד).